

حدیث نبوی «البرص والجذام لا یبلی الله به مؤمناً»

حیدر حب الله

ترجمه: سعید نورا

سوال¹: استاد عزیزمان، دیدگاه شما نسبت به حدیث نبوی شریف که حضرت ص می فرماید: «البرص والجذام لا یبلی الله به مؤمناً»² چیست؟

پاسخ: علماء معمولاً اینطور روایات را اگر از لحاظ صدوری معتبر باشند، بر حالت غالب حمل می کنند. اما از لحاظ فقهی، این روایات را قبول نمی کنند یعنی اگر انسانی به برص یا جذام دچار شود، حکم به عدم ایمان او نمی کنند و اثری بر آن مترتب نمی سازند. اگر ترتیب اثر داده می شد این مطلب با عبارات مختلف دست به دست می شد. بر اساس دیدگاه مشهور، زن می تواند عقد نکاح خود را به خاطر عیوب نکاح از جمله برص و جذام فسخ کند. هیچ کس این حکم را مترتب بر ایمان نکرده یا نپرسیده است، این امر نشان می دهد این موضوع به صورت یک قاعده کلی نیست که اگر چنین بود از طریق نصوص متشرعه این موضوع به ما می رسید و نسبت به برخی از امراض این مطلب مشهور می شد که این بیماری ها به مومن نمی رسد.

همانطور که بسیاری از روایات اموری که موجب برص می شوند را ذکر کرده اند مثلاً خوردن درحالت سیری، وضوء یا غسل با آبی که با خورشید گرم شده است یا تدلک با خرف یا خوردن

---

¹ حیدر حب الله، إضاءات فی الفکر والدین والاجتماع 1: 158 - 159. سوال 91.

² . خدا مومن را به برص و جذام مبتلا نمی سازد.

در حالت جنابت یا غشیان المرأة فی حیضها و مواردی دیگری که نشان می دهد این امور این آثار را به صرف نظر از ایمان ایجاد می کنند و اگر ایمان موثر بود حداقل در این نصوص باید به این مطلب اشاره می شد. همین طور نسبت به روایات جذام که بسیار هستند.

این همه، در فرضی است که تنها روایت را مد نظر داشته باشیم اما اگر موضوع را به پزشکی و علوم جدیدی عرضه کنیم چه بسا نتیجه ی کاملاً متفاوتی برسیم. چرا که این امور اسباب طبیعی خاص خود را دارند که به جسم انسان مرتبط است و هیچ ارتباطی با اعتقاد بشر ندارند. به گونه ای که دانش پزشکی یقین به نفی ارتباط نه فقط عدم یقین به ارتباط را نتیجه می دهد. افزون بر این که این حدیث - بعد از مراجعه - از لحاظ سندی ضعیف است.